II. INTERNATIONAL CONGRESS ON THE HISTORY OF TURKISH AND ISLAMIC SCIENCE AND TECHNOLOGY
28 APRIL - 2 MAY 1986

II. ULUSLARARASI TÜRK VE İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ TARİHİ KONGRESİ
28 NİSAN - 2 MAYIS 1986

PROCEEDINGS
BİLDİRİLER

VOLUME II
ARCHITECT SİNAN
CİLT II
MİMAR SİNAN

I.T.U. Research Center of History of Science and Technology
İ.T.Ü. Bilim ve Teknoloji Tarihi Araştırma Merkezi

II. INTERNATIONAL CONGRESS ON THE HISTORY OF TURKISH AND ISLAMIC SCIENCE AND TECHNOLOGY
28 APRIL - 2 MAY 1986

II. ULUSLARARASI TÜRK VE İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ TARİHİ KONGRESİ
28 NİSAN - 2 MAYIS 1986

PROCEEDINGS
BİLDİRİLER

VOLUME II
ARCHITECT SİNAN
CİLT II
MİMAR SİNAN

I.T.U. Research Center of History of Science and Technology
İ.T.Ü. Bilim ve Teknoloji Tarihi Araştırma Merkezi

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
İNŞAAT FAKÜLTESİ MATBAASI
1986

DÜZENLEYEN	İstanbul Teknik Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Tarihi Araştırma Merkezi İstanbul - Türkiye
ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ Director	Prof. Dr. Kâzım Çeçen
KONGRE SEKRETERİ Congress Secretary	Doç. Dr. Fulin Bölen
KONGRE SEKRETER YARDIMCISI Assistant to the Secretary	Celâl Kolay
DÜZENLEME KURULU Organising Committee	Prof. İsmet Aka Doç. Dr. Fulin Bölen Prof. Dr. Kâzım Çeçen Prof. Dr. Murat Dikmen Prof. Dr. Orhan Göçer (AKM Sergi Düzenleyicisi) Doç. Dr. Filiz Özer Prof. Dr. Metin Sözen Prof. Dr. Dr. Arslan Terzioğlu
BİLİM KURULU Scientific Committee	Doç. Dr. Atilla Bir Prof. Adnan Çakıroğlu Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan Prof. Doğan Kuban Prof. Dr. Aptullah Kuran Prof. Dr. Semra Ögel
DANIŞMANLAR KURULU Advisory Committee	Uğur Derman Türk Petrol Vakfı Prof.Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu İslâm Tarihi, Sanatı ve Kültürü Araştırma Merkezi Prof. Kemâl Kutlu Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Nazan Ölçer Türk-İslâm Eserleri Müzesi Sabahattin Türkoğlu Topkapı Sarayı Müzesi Muammer Ülker Süleymaniye Kütüphanesi
Organised by	Istanbul Technical University Research Center of History of Science and Technology Istanbul - Turkey

GİRİŞ

Bu bildiri ciltleri, 28 Nisan - 2 Mayıs 1986 tarihleri arasında İstanbul'da yapılan II. Uluslararası Türk ve İslâm Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi'nde sunulan bildirileri kapsamaktadır.

Cilt I ve II, kongre öncesi basılmıştır. Çağrılı bildirileri ve kongre ile ilgili haberleri kapsayacak olan III. cilt ise Kongre sonrasında basılacak ve Kongre Üyelerine gönderilecektir.

Cilt I 16. Yüzyıl'da Osmanlı Devleti'nde ve Diğer İslâm Ülkelerinde Bilim ve Teknoloji

1.1. Genel Bakış
1.2. Teknik Eğitim ve Öğretim
1.3. Teknoloji ve Malzeme
1.4. Önemli Özelliği Olan Tesisler ve Yapılar
1.5. Diğer Ülkelerle Olan Teknolojik İlişkiler

Cilt II Mimar Sinan ve Etkileri

2.1. Sinan'ın Hayatı, Yetişmesi, Çalışma Ortamı ve Onunla İlgili Kaynaklar
2.2. Sinan'ın Mimarlığı
2.3. Sinan'ın Mühendisliği
2.4. Sinan'ın Etkileri

II. Uluslararası Türk ve İslam Bilim ve Teknoloji Tarihi Kongresi Düzenleme Kurulu, bu bildirilerin basılmasını gerçekleştiren İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü'ne teşekkür eder.

Düzenleme Kurulu ayrıca kongre süresince özel sergiler açan Topkapı Sarayı ve Türk - İslâm Eserleri Müzelerine, Süleymaniye Kütüphanesine, kongreye gösterdikleri ilgi ve yardımlardan dolayı Türk Kültürüne Hizmet Vakfı'na, İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi'ne, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'na, Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü'ne, Avusturya Kültür Ofisi'ne ve İtalyan Kültür Merkezi'ne teşekkürlerini bildirir.

Bildiriler tıpkı-basım tekniği ile basıldığından, metinler, çizimler ve fotoğraflar, yazarların verdiği gibi aynen çoğaltılmıştır. Bu arada göze çarpan bazı yanlışların düzeltilmelerine çalışılmıştır.

Düzenleme Kurulu, bu bildirilerin bilimsel içeriklerinden sorumlu değildir.

Nisan 1986
İstanbul - Türkiye

PREFACE

These proceedings include papers submitted at the II. International Congress on the History of Turkish and Islamic Science and Technology held in Istanbul, Turkey, between 28 April - 2 May 1986.

These proceedings are published in pre-congress volumes I and II. A third volume will be issued after the congress and posted to the participants. It will include the invited papers and news about congress activities.

Volume I Turkish and Islamic Science and Technology in the 16th Century

1.1. General Survey of the Era
1.2. Technical Education and Training
1.3. Technology and Materials
1.4. Important and Special Buildings
1.5. Technological Interactions with Other Countries

Volume II Architect Sinan and His Life

2.1. Sinan's Life, Training, Working Conditions and Related Source Materials
2.2. Sinan as Architect
2.3. Sinan as Engineer
2.4. Sinan's Impact

The Organising Committee of the II. International Congress on the History of Turkish and Islamic Science and Technology is indepted to the support of the Technical University of Istanbul for the publishing of these proceedings.

The Organising Committee also acknowledges the kind assistance of the Topkapı Palace and the Museum of Turkish and Islamic Arts, and the Suleymaniye Library in organising special exhibitions parallel to the congress likewise desires to express its thanks for the help and interest shown by the Research Center for Islamic History Art and Culture, Turkish Turing and Automobil Club, Boğaziçi University, the Trust for Turkish Culture, the Austrian Cultural Office and the Italian Cultural Center.

These proceedings are printed by the off-set process and are therefore a facsimile reproduction of the manuscripts submited by the authors. However, misprints or errors noted have been corrected where possible.

The Organising Committee accepts no responsibility for the contents of these proceedings.

April 1986
Istanbul - Turkey

İÇİNDEKİLER **Sayfa**
Contents **Page**

İÇİNDEKİLER
Contents

Sayfa
Page